

Äldrenämnden

**Protokoll nr 3 fört vid äldrenämndens sammanträde
tisdagen den 12 februari 2008 kl. 15.00 – 16.20**

Justerat den 14 februari 2008

Ewa Samuelsson

Berit Kruse

Ordförande	Ewa Samuelsson (kd)	
Ledamöter	Olle Andretzky (m) Birgitta Holm (m) Helen Jäderlund Eckardt (fp) Berit Kruse (s) Lars-Åke Henriksson (s) Norma Aranda de Gutiérrez (s) Margareta Johansson (v) Eivor Karlsson (mp)	tom § 7
Tjänstgörande ersättare	Henry Holmström (s) Kitty Ericsson (m) EvaMargareta Nyhlén (m) Ralph Svalstedt (m) Catarina Carbell (s)	fr § 8
Ersättare	Diana Wallhager (fp) Carina Franke (kd) Catarina Carbell (s) Olle Palmborg (s) Ulla-Liza Blom (s)	to § 7

Förhinder anmält av Leif Rönngren (s), Carolin Ludvigsson (m),
Birgitta Breile (m), Marie Ljungberg Schött (m), Louise Åstrand (m),
Tünde Kovach (m), Mujde Rashid (v) och Ann-Sofi Matthiesen (mp).

Inga-Lill Björck (Kommunal) närvarande som fackrepresentant.

Dessutom var Gunnel Rohlin, Raili Karlsson, Marianne Hedenström, Chatrin Engbo, Lotta Burénus, Eva Lindgren, Inger Lisslö, Staffan Halleskog, Patric Rylander och Jessica Nyberg närvarande.

§ 1 Närvarande

Noteras närvarande ledamöter och tjänstgörande ersättare.

§ 2 Val av justerare

Ledamoten Berit Kruse (s) utses att tillsammans ordföranden Ewa Samuelsson (kd) justera dagens protokoll.

§ 3 Anmälan av protokollsjustering

Anmäls att äldrenämndens protokoll 02/2008-01-22 justerats 2008-01-25.

Äldrenämndens beslut

Anmälan läggs med godkännande till handlingarna.

§ 4 Anmälan av övriga frågor samt fastställande av dagordning

Sammanträdet inleds med information om *Senior Competence*-projektet av projektledaren Eva Chemnitz.

Dagordningen fastställs.

§ 5 Verksamhetsberättelse med bokslut för år 2007

Ärende

Föreligger ärende dnr: 201-11/2008

Yrkande

Ordföranden Ewa Samuelsson (kd) yrkar, med instämmande från ledamöterna Olle Andretzky m fl (m) och Helen Jäderlund Eckardt (fp), bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Ledamöterna Berit Kruse m fl (s), Margareta Johansson (v) och Eivor Karlsson (mp) anmäler ett eget förslag och yrkar bifall till detta.

Äldrenämndens beslut

1. Äldrenämnden godkänner verksamhetsberättelsen med bokslut för 2007 och överlämnar den till kommunfullmäktige och stadens revisorer
2. Äldrenämnden begär ombudgetering av ej förbrukade medel för kompetensutveckling av personal inom äldreomsorgen om 23,9 mnkr.

Reservation

Mot beslutet reserverar sig ledamöterna Berit Kruse m fl (s), Margareta Johansson (v) och Eivor Karlsson (mp) då de föreslog att:

nämnden i huvudsak skulle godkänna förvaltningens förslag till beslut samt därutöver anföra följande:

Det är anmärkningsvärt att nämnden redovisar ett överskott för verksamhetsåret 2007, med tanke på att man som konsekvens inte har kompetensutvecklat personalen inom äldreomsorgen. Behoven av kompetensutveckling och grundutbildning inom äldreomsorgen är stora och för att nå kommunfullmäktiges mål om att förbättra kvalitén inom äldreverksamheterna borde rimligtvis överskottet ha gått till just detta. I både äldreombudsmannens och äldreinspektörernas årsrapporter lyfts fram att utbildningsnivå och möjlighet till utveckling i arbetet som viktiga indikatorer på bra verksamhetskvalité och innehåll.

Äldreborgarrådet talar gärna om högre kvalité inom äldreomsorgen, hur kan det då vara rimligt att borgarna inte ser till att personal inom äldreomsorgen kompetensutvecklas när resurser finns budgeterat? Vi noterar att det dessutom saknas en analys i verksamhetsberättelsen av varför ett överskott har uppstått. Detta måste snarast analyseras och följas upp med återkoppling till nämnden.

Med våra budgetalternativ för 2008, hade vi bl.a kunnat ge vikarietäckning vid utbildningsbehov av personal inom äldreverksamheterna.

Vidare har förvaltningen i verksamhetsberättelsen markerat tre mål som man menar att man har uppfyllt under 2007:

- ”säkra kvalitén genom att bidra till att öka medarbetarnas kompetens och utbildningsgrad”
- ”säkerställa att personal inom vård- och omsorgsboendena såväl som hemtjänst har kompetens inom demensvård”
- och ”utbildningsgraden ska höjas bland medarbetarna”.

Trots dessa ”uppfyllda” mål, går det inte att utläsa om utbildningsgraden har höjts bland medarbetarna. Denna aspekt är

viktig och något som förvaltningen borde ha redovisat i verksamhetsberättelsen.

Förutom ovan nämnda brister, anser vi att ärendet inte är noggrant berett, till exempel är mycket inte enhetligt skrivet och redovisat. Man har inte heller kopplat texten till kommunfullmäktiges mål på ett tillfredsställande sätt. Dessutom framgår det inte hur dessa mål hänger ihop med stadsdelsnämndernas arbete. Är dessa mål integrerade i deras arbete, och har nämnden undersökt om dessa följs? Idag är inte alla stadsdelsnämnder (om några alls) införstådda i kommunfullmäktiges mål, och därför är det inte alltid som de medvetet arbetar mot målen i det dagliga arbetet. Det är nödvändigt att detta följs upp i samband med kvartalsrapport 0804.

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

§ 6 Äldreombudsmannens årsrapport 2008 över verksamhetsåret 2007

Ärende

Föreligger ärende dnr: 113-26/2008

Yrkande

Ordföranden Ewa Samuelsson (kd) yrkar, med instämmande från övriga ledamöter, bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner föreliggande tjänsteutlåtande och äldreombudsmannens årsrapport samt överlämnar ärendet till kommunstyrelsen.

Särskilt uttalande (kd)(m)(fp)

Ordföranden Ewa Samuelsson (kd), ledamöterna Olle Andretzky m fl (m), Helen Jäderlund Eckardt (fp) anmäler ett särskilt uttalande:

Äldreombudsmannen har en viktig uppgift att informera om stadens äldreomsorg och ge stöd och rådgivning till äldre och deras anhöriga. De äldre och närståendes synpunkter bidrar till att både förbättra och utveckla verksamheten.

Mycket i stadens äldreomsorg är bra, och det finns många goda exempel. Men det finns också områden som behöver utvecklas och förbättras. Vi anser att äldreombudsmannen tar upp viktiga

och angelägna utvecklingsområden som behöver beaktas av samtliga aktörer inom äldreomsorgen.

Många synpunkter handlar om att rättssäkerheten för äldre måste förbättras. Många upplever att deras individuella behov och önskemål inte tillgodoses. Här kan de äldre se fram emot snara förbättringar. De nya riktlinjerna för biståndsbedömning, äldres rätt att själva välja boende samt det nyinrättade bedömningskansliet kommer tillsammans att bidra till ett mer flexibelt system, där den äldres individuella behov sätts i centrum.

Fler äldre och närstående har framfört synpunkter över avsaknaden av stimulans och möjligheten att få stöd till en meningsfull tillvaro. Det är ett av de områden som majoriteten verkligen prioriterar. De flesta stadsdelsnämnderna erbjuder exempelvis dagsutflykter för äldre under somrarna och i de nya riktlinjerna betonas att utevistelse är en rättighet för alla. Måltiderna är ett viktigt inslag i de äldres vardag. Äldreförvaltningens kostenhet arbetar med utbildningar och sprider goda exempel på hur måltiden kan bli mer näringsrik och hur upplevelsen kan bli mer lustfylld. En kostpolicy är framtagen och i den nya äldreplanen poängteras att den sociala samvaron vid måltiden är viktig.

Äldreombudsmannen har hanterat över 1400 ärenden under 2007, en ökning med 16 procent det senaste året. Sedan 2005 har antalet inkomna synpunkter ökat med 39 procent. Såsom äldreombudsmannen mycket riktigt påpekar ska man inte tolka ökningen som ett tecken på sämre kvalitet, och den ger inte heller några svar på om det är bättre eller sämre i en stadsdel jämfört med en annan. Ökningen kan mycket väl hänga samman med att äldreombudsmannen blivit mer känd bland de äldre och att informationen fungerar bättre. Det kan också vara så att äldreomsorgen har hamnat mer i fokus i det offentliga samtalet under de senaste åren och att förväntningarna därför ökar. Att få framföra sina synpunkter är en viktig demokratifråga som också ökar den enskildes möjligheter till ett reellt inflytande.

Särskilt uttalande (s)(v)(mp)

Ledamöterna Berit Kruse (s), Margareta Johansson (v) och Eivor Karlsson (mp) anmäler ett särskilt uttalande:

Äldreomsorgsinspektörerna och äldreombudsmannens rapport för verksamhetsåret 2007 ger en god överblick över läget i stadens äldreomsorg. Rapporterna visar dock på alltför många brister inom äldreverksamheterna som är fullständigt oacceptabla.

Den borgerliga majoriteten och äldreborgarrådet stoltserar gärna med att de står för kvalité och att de i sommar inför ”valfrihet” för stadens äldre. Samtidigt kan inspektörerna och ombudsmannen konstatera att kvalitén i vissa verksamheter är undermåliga och att

äldre ibland till exempel inte blir serverade måltider på över 15 timmar. Avser inte borgarna att garantera bra kvalitet och valfrihet för våra äldre innan juni 2008?

Vissa brister som rapporterna pekar på hade med stor sannolikhet inte uppstått med en ökad utbildning hos personalen. Till exempel konstaterar äldreombudsmannen att många äldre och anhöriga funderar över personalens kompetens, då de ibland blir ”omhändertagna” på ett sätt som inte inger trygghet för dem. När man i samma veva vill upphandla alla de goda exempel som finns inom äldreverksamheterna utan möjlighet att få lägga egenregi-anslutningar, blir orimligheten desto mer iögonfallande. Detta är inte att verka för valfrihet för de äldre. Innan man driver igenom kundvalsmodellen och sätter boenden i privat regi bör man först och främst garantera bra kvalitet inom äldreomsorgen. När boenden konkurrensutsätts och privatiseras skapas oro hos personalen och äldre. Detta i sin tur påverkar kvalitén och kontinuiteten i äldreboendena, vilka därmed riskerar att försämrans.

Vi håller med kommunstyrelsens pensionärsråd om att äldreomsorgen på det hela taget fungerar bra i Stockholm, men liksom KPR anser vi också att staden måste göra mycket mer för att ge våra äldre vård och omsorg efter deras individuella behov och önskemål.

Slutligen, när man dessutom rapporterar att nämnden går med plus för verksamhetsåret 2007 istället för att kompetensutveckla personalen, blir prioriteringarna hos borgarna ännu mer tydliga och skrämmande.

§ 7 **Äldreomsorgsinspektörernas årsrapport 2008 över verksamhetsåret 2007**

Ärende

Föreligger ärende dnr: 113-25/2008

Yrkande

Ordföranden Ewa Samuelsson (kd) yrkar, med instämmande från övriga ledamöter, bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner föreliggande tjänsteutlåtande och äldreomsorgsinspektörernas årsrapport samt överlämnar ärendet till kommunstyrelsen.

Särskilt uttalande (kd)(m)(fp)

Ordföranden Ewa Samuelsson (kd), ledamöterna Olle Andretzky m fl (m), Helen Jäderlund Eckardt (fp) anmäler ett särskilt uttalande:

Årets inspektörsrapport visar återigen vilken viktig roll äldreomsorgsinspektörerna fyller för att utveckla stadens äldreomsorg. På så sätt hålls den politiska ledningen informerad om utvecklingen inom äldreomsorgen, och det övergripande granskningsresultatet kan sedan ligga till grund för strategiska vägval inom stadens äldreomsorg.

Äldreomsorgsinspektörernas årsrapport för 2007 visar både att mycket fungerar bra i stadens äldreomsorg, men också att det finns områden som behöver utvecklas.

Det är mycket positivt att rapporten till stor del fokuserar på att lyfta fram goda exempel. Dessa goda exempel kan fungera som underlag för diskussioner och verksamhetsutveckling över staden, med högre kvalitet och mer nöjda brukare som resultat. De brister som finns inom våra verksamheter ska naturligtvis rättas till, men det är också viktigt att lyfta fram det som fungerar väl och som kan fungera som inspiration. Äldreomsorgsinspektörernas årsrapport är en del i detta arbete och vi ser fram emot fortsatta insatser för att på olika sätt sprida kunskap om de goda exempel de lyfter fram.

Särskilt uttalande (s)(v)(mp)

Ledamöterna Berit Kruse (s), Margareta Johansson (v) och Eivor Karlsson (mp) anmäler ett särskilt uttalande:

Äldreomsorgsinspektörerna och äldreombudsmannens rapport för verksamhetsåret 2007 ger en god överblick över läget i stadens äldreomsorg. Rapporterna visar dock på alltför många brister inom äldreverksamheterna som är fullständigt oacceptabla.

Den borgerliga majoriteten och äldreborgarrådet stoltserar gärna med att de står för kvalitet och att de i sommar inför ”valfrihet” för stadens äldre. Samtidigt kan inspektörerna och ombudsmannen konstatera att kvalitén i vissa verksamheter är undermåliga och att äldre ibland till exempel inte blir serverade måltider på över 15 timmar. Avser inte borgarna att garantera bra kvalitet och valfrihet för våra äldre innan juni 2008?

Vissa brister som rapporterna pekar på hade med stor sannolikhet inte uppstått med en ökad utbildning hos personalen. Till exempel konstaterar äldreombudsmannen att många äldre och anhöriga funderar över personalens kompetens, då de ibland blir ”omhändertagna” på ett sätt som inte inger trygghet för dem. När man i samma veva vill upphandla alla de goda exempel som finns inom äldreverksamheterna utan möjlighet att få lägga egenregi-ansbud, blir orimligheten desto mer iögonfallande. Detta är inte att

verka för valfrihet för de äldre. Innan man driver igenom kundvalsmodellen och sätter boenden i privat regi bör man först och främst garantera bra kvalitet inom äldreomsorgen. När boenden konkurrensutsätts och privatiseras skapas oro hos personalen och äldre. Detta i sin tur påverkar kvalitén och kontinuiteten i äldreboendena, vilka därmed riskerar att försämrans.

Vi håller med kommunstyrelsens pensionärsråd om att äldreomsorgen på det hela taget fungerar bra i Stockholm, men liksom KPR anser vi också att staden måste göra mycket mer för att ge våra äldre vård och omsorg efter deras individuella behov och önskemål.

Slutligen, när man dessutom rapporterar att nämnden går med plus för verksamhetsåret 2007 istället för att kompetensutveckla personalen, blir prioriteringarna hos borgarna ännu mer tydliga och skrämmande.

§ 8 Rapportering av ej verkställda beslut enligt 4 kap 1 § socialtjänstlagen, kvartal 4, 2007

Ärende

Föreligger ärende dnr: 105-8/2008

Yrkande

Ordföranden Ewa Samuelsson (kd) yrkar, med instämmande från övriga ledamöter, bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Äldrenämndens beslut

1. Äldrenämnden godkänner stadsdelsnämndernas rapportering av ej verkställda beslut, kvartal 4 2007
2. Äldrenämnden överlämnar stadsdelsnämndernas rapportering av ej verkställda beslut till kommunfullmäktige.

§ 9 Delredovisning av 2007 års stimulansmedel för vård och omsorg om äldre – kost/nutrition och statistik

Ärende

Föreligger ärende dnr: 118-7/2008

Yrkande

Ordföranden Ewa Samuelsson (kd) yrkar, med instämmande från övriga ledamöter, bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens delredovisning av 2007 års stimulansmedel för vård och omsorg om äldre.

§ 10 Gemensam service ekonomi – samarbete mellan förvaltningar
- remiss från finansroteln dnr 109-2276/2007

Ärende

Föreligger ärende dnr: 105-279/2007

Yrkande

Ordföranden Ewa Samuelsson (kd) yrkar, med instämmande från övriga ledamöter, bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden beslutar att överlämna äldreförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen ”Gemensam service ekonomi – samarbete mellan förvaltningar” från finansroteln.

Särskilt uttalande (v)

Ledamoten Margareta Johansson (v) anmäler ett särskilt uttalande:

Vi har från början varit negativa till en serviceförvaltning och ser tyvärr i remissvaren både från äldreförvaltningen och från andra förvaltningar om Gemensam service ekonomi att många av våra farhågor besannas. Det finns stora svagheter i hela konceptet med en serviceförvaltning, med negativa konsekvenser såväl för politisk insyn, personal, service och ekonomi.

Små förvaltningar som äldreförvaltningen kan säkert vinna på att köpa tjänster av serviceförvaltningen, men förvaltningen kan lika väl fortsätta att köpa olika administrativa tjänster av socialtjänstförvaltningen. Att de bägge förvaltningarna sitter i samma hus har underlättat samarbetet, vilket är en framgångsfaktor som försvinner om äldreförvaltningen måste anlita serviceförvaltningen. Eftersom nuvarande samarbete fungerar utmärkt ser vi ingen anledning till att äldreförvaltningen ska tvångsanslutas till serviceförvaltningen.

Vi noterar också att äldreförvaltningen inte idag kan se att en konsolidering av ekonomiprocesserna skulle ge besparingar och frigöra personal samt att man pekar på risker för att parallella system kan komma att utvecklas om rutinerna standardiseras för hårt.

Erfarenheterna från den pågående överföringen av löneadministrationen har varit blandade, där stora förvaltningar fått ökade kostnader. Vi menar att förändringarna genomförs alldeles för snabbt, vilket drabbar både personal och berörda förvaltningar.

Oppositionens möjligheter att följa hur verksamheten fungerar är tyvärr begränsad, eftersom nämnden styrs av en tjänstemannastyrelse. Koncentrationen av administrativa uppgifter bereder väg för en kommande privatisering, vilket vi tar avstånd från. Servicen riskerar också att bli sämre eftersom lokalkännedomen om verksamheten tunnas ut alltmer efter en centralisering.

Vi tror att det är mycket viktigare för effektiviteten att utveckla tekniska lösningar, utbilda personalen och skapa goda standarder än att centralisera och privatisera administrationen.

§ 11 Förnyad ansökan om anslag för dagcenter för Somaliska kvinnor
Återremitterat 2008-01-22

Ärende

Föreligger ärende dnr: 420-203/2007

Yrkande

Ordföranden Ewa Samuelsson (kd) yrkar, med instämmande från övriga ledamöter, bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden beslutar att bevilja ett projektbidrag för år 2008 till Somali Women in Sweden om 400 000 kronor.

§ 12 Ansökan till äldrenämnden om medel för projekt
”Anhörig/närståendestöd till äldre och långvarigt sjuka polacker”
Återremitterat 2008-01-22

Ärende

Föreligger ärende dnr: 420-298/2007

Yrkande

Ordföranden Ewa Samuelsson (kd) yrkar, med instämmande från övriga ledamöter, bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden beslutar att bevilja ett projektbidrag för år 2008 om 120 000 kronor.

§ 13 Protokoll 2/2008-02-05 från äldrenämndens handikappråd

Anmäls äldrenämndens handikappråd protokoll 2/2008-02-05, vilket justerats 2008-02-06.

Äldrenämndens beslut

Anmälan läggs till handlingarna.

§ 14 Protokoll 2/2008-02-05 från kommunstyrelsens pensionärsråd

Anmäls kommunstyrelsens pensionärsråd protokoll 2/2008-02-05, vilket justerats 2008-02-06.

Äldrenämndens beslut

Anmälan läggs till handlingarna.

§ 15 Anmälan av delegationsbeslut

Äldrenämndens beslut

Anmälan läggs till handlingarna.

§ 16 Anmälan av postlista per den 4 januari 2008

Äldrenämndens beslut

Anmälan läggs till handlingarna.

§ 17 Länsstyrelsens begäran om yttrande angående Alströmerhemmets vård- och omsorgsboende

Ärende

Föreligger ärende dnr: 118-48/2008

Yrkande

Ordföranden Ewa Samuelsson (kd) yrkar, med instämmande från övriga ledamöter, bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden beslutar att överlämna detta tjänsteutlåtande som sitt svar till länsstyrelsen.

Särskilt uttalande (s)(v)(mp)

Ledamöterna Berit Kruse (s), Margareta Johansson (v) och Eivor Karlsson (mp) anmäler ett särskilt uttalande:

I Stockholm pågår just nu en febril aktivitet för att lägga ut fler av våra kommunala boenden till privata företag. Detta utan att ha arbetat fram ett ordentligt kontrollsystem för att säkra en god omvårdnad.

Kungsholmens stadsdelsnämnds opposition menar att man kommer att verka för att nämndens vård- och omsorgsboenden i större utsträckning kommer att drivas i egen regi för att lättare kunna anpassa resurserna efter behov.

Ett logiskt ställningstagande om man värnar om kvaliteten i omsorgen.

Den styrande majoriteten måste ta sitt ansvar när en dålig upphandling har gjorts. Om företaget inte uppfyller sina åtaganden enligt det avtal som ingåtts, måste avtalet brytas.

Paragrafen förklarades omedelbart justerad.

§ 18 Fyllnadsval till äldrenämndens handikappråd

Ärende

Föreligger ärende dnr: 101-44/2008

Yrkande

Ordföranden Ewa Samuelsson (kd) yrkar, med instämmande från övriga ledamöter, bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden utser Gunilla Wågström Lundqvist (SDF) som ledamot i nämndens handikappråd för åren 2008-2010 enligt nominering från Handikappföreningarnas samarbetsorgan i Stockholms stad.

§ 19 Förvaltningschefens information

- **Utbildning** – intresset ökar. Grundutbildning för vårdbiträden pågår. Analys av vad som är grundutbildning pågår, för att kunna fastställa behov och utbildningsnivå. Riktlinjeutbildning för biståndsbedömare har genomförts. Enhetschefsutbildning planeras tillsammans med PAS. Program kommer förhoppningsvis till sommaren.
- SKL anordnar seminarium om Välfärd på Hotell Continental den 7 april. Äldreriksdagen den 17-18 april. Nämnden beslutar att någon från varje parti får delta. Deltagarna anmäler sig själva, till olika seminarieval. Rätt till arvode och ev. ersättning för förlorad arbetsinkomst.
- Planering av konferens för nämnden från lunch till lunch pågår. Nämnden fastställer aktuella datum till 15 – 16 maj 2008.

§ 20 Övriga frågor

Inga frågor anmälda.

Vid protokollet

Göran Edenberg
nämndsekreterare